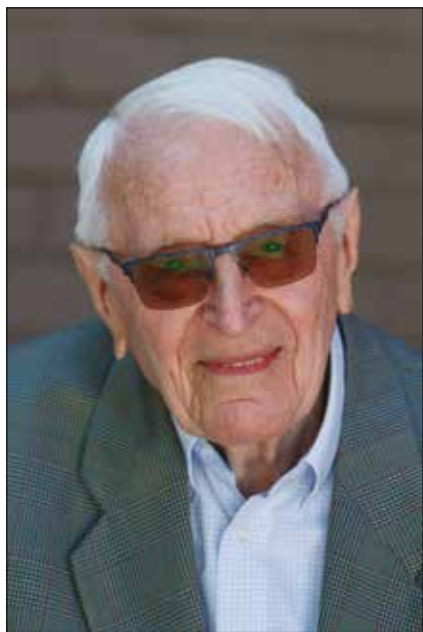

A pást nem grund!

The Piste is Not a Vacant Lot

Minden idők egyik legsikeresebb magyar kardvívója, Pézsa Tibor már testnevelési főiskolás korában elkezdte a nemesfémérmek gyűjtését. 1957-ben, a párizsi Universiádén csapatban első helyezést ért el. 1964-ben Tokióban egyéniben olimpiai aranyérmet, az 1966-os moszkvai világbajnokságon csapatban aranyérmet, az 1970-ben megrendezett ankarai világbajnokságon egyéniben szintén aranyérmet szerzett. Versenyzői pályája során a magyar nemzeti színeken 124 esetben lépett pástra, ezalatt számos ezüst- és bronzérmet is begyűjtött. 1973-tól edzőként, majd mesteredzőként dolgozik a nemzeti válogattnál és vívóegyesületnél.

■ A pandémia mindenki életritmusát átírta. Hogyan vészelte át a karantén-időszak bezártságát?

– Kismaroson családi házban élek, ahol mindig van teendő – mondja a mester. – A világtól elzártság tavalyi korszaka tavasszal indult, így bőven akadt a kertben munka. Kismaros régi sváb település, ahol precizitás a mai napig benne van az emberekben. Amikor már arra lehetőség nyílt kis létszámmal ugyan, de végre el tudtuk kezdeni az edzéseket. Így több időt tudtunk arra szánni, amire kell, a technikai alapszabványokra, a minőség koncentráltunk. A magyar kardvívás

pont azért lett naggyá, mert a tehetséges versenyzők jó edzőkkel mindig magas színvonalú munkát végeztek.

■ Azon kevés kivételek egyike, akiről már életében sportlétesítményeket neveztek el. Mindkét intézmény munkájában részt vesz?

– Esztergomi születésű vagyok és nagy megtiszteltetés a számomra, hogy a prímászigeti sportcsarnok a nevemet viseli. Ám az ott folyó munkában idő hiányában sajnos nem tudok részt venni. Az MTK városmajori bázisán vívóakadémia működik, ahol az egyik terem szintén az én nevem fémjelzi. Itt veszek részt az utánpótlás és a kezem alatt dolgozó fiatal edzők oktatásában.

■ 2014 óta a női kardválogatott munkáját irányítja. Hogyan fogadták a tanítványai, hogy tavaly elmaradt a tokiói olimpia?

– A női és férfi kardválogatott felkészülésében segítem az edzők munkáját, akik egyénre meghatározott edzésterv szerint dolgoznak. A súlyponti edzéseken minden alkalommal részt veszek. Egyébként a tavalyi olimpia elmaradását a kardvívóhoz méltó fegyvelmezettséggel fogadták.

■ A vívóterem előterében vártam az edzés szünetére, hogy sor kerülhessen a beszélgetésünkre. A kiszűrődő hangokból konstatáltam, hogy milyen végtelen precizitással és türelemmel viszonyult az épp' soros tanítványához.

– Sokat kaptam a magyar kardvívástól és missziómnak érzem, hogy segítsék a magas elvárásoknak megfelelő eredményesség elérésében. Esztergomi gimnazistakoromban Bulynovszky István huszárőrnagy volt az első edzőm, aki tehetséget látott bennem. A kardvívás mindig fővároscentrikus volt, ezért továbbküldött Budapestre, ahol a kor leghíresebb edzője, Szűts János tanítványául fogadott. Támogatom azt a szemléletet, hogy a vidéki klubok tehetséges sportolói a legjobb mesterek tanítványaiként manapság is bekerüljenek a válogatottba. A kardvívás technikai sportág, ha rosszul rögzülnek a mozdulatok, későbbiekben már nagyon nehéz a hibát javítani, bármennyire is igyekeznek az

Tibor Pézsa, one of the most successful Hungarian sabre fencers of all time, started collecting precious metal medals when he attended the College of Physical Education. In 1957 he won first place with the Universiade team in Paris, then an individual Olympic gold medal in Tokyo in 1964, then another with a team at the 1966 Moscow World Championships, and a second individual at the 1970 World Championships in Ankara. As a competitor he represented Hungary on the piste 124 times, and collected several silver and bronze medals as well during his career. In 1973 he became a coach and then a master coach for the national team and fencing club.

■ The pandemic has rearranged everyone's pulse of life. How did You cope with the lockdown period?

– I live in a detached house in Kismaros, there is always something to do – the master says. – Last year's isolation started in the spring, so the garden provided a lot of work. Kismaros is an old Swabian settlement where precision is still a common characteristic. As soon as it became possible, we started training with a small number of people. More time was left to essential things, focusing on basic technical exercises and quality. Hungarian swordsmen became excellent champions due to talented competitors always performing high quality work with good coaches.

edző és a tanítvány egyaránt. A reflexszerű gyors reagálás sem mindig előny. Ráadásul a vívás nem csak fizikai sportág, itt az embernek az eszét is kell használnia. Rengeteg tényező van, melyeknek meg kell felelni ahhoz, hogy a versenyző sikeres legyen. Az edzőnek arra is fel kell készíteni a versenyzőt, hogy az esetleges hibás versenybírói döntéseket méltósággal tudja elfogadni. A versenyzők a szó szoros értelmében pengeélen táncolnak. Mindenesetre az edzők dolga az, hogy minderre felkészítsék a versenyzőt.

■ **Évtizedek óta aktív részvevője a magyar vívóéletnek. Most is pontosan és reálisan meg tudja ítélni, hogy milyen esélyekkel indulnak a magyar női kardvívók a tokiói olimpián.**

– A felkészüléshez hiányzik, hogy a járványhelyzet miatt még mindig nem lehet hagyományos edzőtáborokat tartani. Nagyon hiányzik az egész napos közös munka és gondolkodás. Már a véghajtásban vagyunk, ezért az időt nagyon jól kell beosztani. Bár nem vagyok a tömeges együttlétek híve, de tudom, hogy a teret és az időt hogyan lehet egyénileg jól beosztani. Csapatról beszélünk ugyan, de mindenkivel egyénileg kell foglalkozni és bízom abban, hogy a kemény edzések meghozzák a női és a férfi kardozók sikereit. Mindenesetre a csapat kvalifikálta magát az olimpiára és hárman egyéniben is indulhatnak. Anélkül, hogy esélylatolgatásba bonyolódnék, azt tudom, hogy csak a múltbeli, kemény befektetett munka után lehet érmekeket várni.

■ **A magyar vívósport világsikere mögött mindig egyedülálló edzői garnitúra állt.**

■ **You are one of those few people who have the chance to see their names on facilities in their lifetime. Are You involved in the work of both institutions?**

– I was born in Esztergom and it is a great honour that the sports hall on Prímás Island bears my name. Unfortunately, I do not have the time to take part in the work there. The fencing academy at the MTK base in Városmajor also carries my name. There I participate in the training of young competitors and the education of the young coaches entrusted to me.

■ **Since 2014 You have been directing the women's sabre fencing team. How did Your disciples react to the cancellation of the Tokyo Olympics last year?**

– I assist the work of coaches who prepare the women's and men's sabre fencing teams through customised individual training. I attend all focus trainings. By the way, they accepted the cancellation of the Olympics last year with discipline worthy of swordsmen.

■ **I waited for a break in the training in the foyer of the fencing room, to talk to You. Hearing bits of conversation I realised that You guide Your actual disciples with infinite precision and patience.**

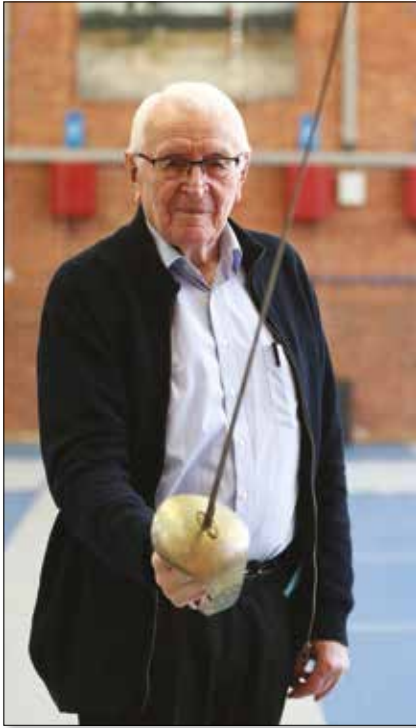
– I have received a lot from Hungarian swordsmanship and I consider it my mission to help this sport reach an efficiency that meets high expectations. When I was a secondary school student in Esztergom, my first coach was Hussar Major István Bulynovszky, who saw the talent in me. He sent me to Budapest, which has always been the centre of fencing, and the most famous coach of the age, János Szűts accepted me as a student. I still support the concept that talented athletes from rural clubs with the best mentors should be included in the national team. Sabre fencing is a technical sport, movements have to be learnt precisely, as they cannot be corrected later, no matter how hard the coach or the student try. Reflexive quick responses make it even more challenging. Moreover, fencing is not just a physical sport, the brain is involved as well. A competitor has to take heed of many factors in order to be successful and must accept even an erroneous judge's decisions with dignity. Fencers literally dance on a sword's edge. Coaches have to prepare disciples for all of this.

■ **You have actively participated in the Hungarian fencing life for decades. You can still accurately and realistically judge the chances of Hungarian male and female sabre fencers to enter the Tokyo Olympics.**

– The pandemic situation still does not allow for the traditional training camps, so we have to prepare without them. I really miss the days spent with common work and thinking. However, we are already in the final stages, so the schedule must be prop-

– Katonai eredetű sportágról beszélünk, ahol a fegyelem alapvető fontossággal bír, hiszen a kard veszélyes fegyver. A pást nem grund, az edzőteremben nem lehet eltérni a fegyelmezetlenséget. A vívás soha nem lesz tömegsport, mert tele van szabályokkal. A múlt század húszas éveiben Borsody László Wiener-Neustadtban végezte el a katonatiszti főiskolát, majd Budapesten a Ludovikán kezdett a kadéttal foglalkozni. A Sporttanárképző Intézet (SPOTI) kérésére kidolgozta a vívásoktatási módszertant, mely szemlélet a mai napig él. Fiatalkori mesterem, Szűcs János is eszerint tartotta nekem egykor az edzéseket. Én vagyok az utolsó mohikán, aki fontosnak tartja az egyéni foglalkozást, hogy mindenki megtanulhassa az iskolavívás minden csínját-bínját. Nincs mese: a hatszáz támadó-, illetve védekezési rendszert precízen be kell gyakorolni. Az egymásra hangoltság intimitása arra is jó, hogy jól működő személyes kapcsolatok alakuljanak ki. A nagy elődöktől szakmai alázatot és a másokra való

maximális odafigyelést is megtanultuk. A jó edzőnek az is fontos, hogy a tanítványa ne csak a páston használja az eszét, hanem a magánéletben is. Tanítványaimat a továbbtanulásra is buzdítottam, ennek eredményeképpen többen egyetemi és főiskolai végzettséget szereztek.

■ **Az olimpiáig már csak hetek vannak hátra, ilyenkor a versenyzőkben egyre nő a feszültség. Egy jó edzőnek még nagyobb türelemmel kell a tanítványai-val foglalkozni. Időnként egy fejsimogatás többet ér, mint egy szakmai jó tanács. Ám az edző is ember, és neki is van magánélete. Milyen egyéb tervekkel indul neki az idej nyárnak?**

– Az unokáim minden évszakban gondoskodnak arról, hogy ne maradjon túl sok szabadidőm, nehogy véletlenül unatkozzak. Számomra pedig nincs nagyobb öröm, mint a velük együtt töltött idő.

Szendi Horváth Éva

erly arranged. I am not fond of mass get-togethers, but I am an expert on personalised organisation of time and space. Even within a team, everyone has to be dealt with individually, and I hope that hard training will pay off for both female and male competitors. In any case, the team has qualified for the Olympics and three people will enter individually. Without calculating the chances, I know that only long and hard work yields medals.

■ **Behind the international success of Hungarian fencing there has always been a unique group of coaches.**

– This sport has military origins, so discipline is essential, as the sabre is a dangerous weapon. The piste is not the 'ground', a vacant backstreet lot, the lack of discipline cannot be tolerated in the gym. Fencing will never be a mass sport, because it is full of rules. In the 1920s László Borsody graduated from the College of Military Officers in Wiener-Neustadt, then began to train cadets at the Ludovika in Budapest. At the request of the Sports Teacher Training Institute (SPOTI), he developed a teaching methodology for fencing which is still relevant today. My former master János Szűcs also followed this approach. I am the last Mohican who believes in individual education, in teaching everyone the ins and outs of school fencing. There is no escaping the fact that a lot of practice is necessary to learn the 600 systems of attack and defence precisely. The intimacy of attunement

to each other also fosters well-functioning personal relationships. Moreover, our great predecessors taught us professional humility and paying maximum attention to others. Good coaches help their disciples use their brains both on the piste and in their private lives. I have also encouraged my students to further educate themselves: many of them obtained university and college degrees.

■ **There are only weeks left until the Olympics, and the tension in com-**

petitors is growing. A good coach needs to be even more patient with them now. At times like this, a pat on the shoulder is worth more than sound professional advice. Yet, the coach is also a human, in need of a private life. What other plans do You have for this summer?

– My grandchildren demand a lot of my time and energy in all seasons, so I never get bored. And for me, there is no greater joy than spending time with them.

